

**Plan mot
diskriminering och
kränkande behandling
2019**

Ärlighet, Respekt, Ansvar

Innehållsförteckning

Inledning av rektorn	3
Begrepp och definitioner	4
Lagar och styrande dokument	6
Ansvarsområden	7
Framtagande av planen	9
Främjande och förebyggande åtgärder	10
Åtgärdsplan	12
Lärdomar och åtgärder	13
Information till föräldrar	14
Ordningsregler	15
Referenser	16

Inledning av rektor

Vår vision

På Resarö skola skall ingen bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Varje barn ska kunna gå till skolan utan att känna rädsla. Varje barn ska känna sig omgivet av ansvarsfulla vuxna. Alla, såväl barn som vuxna, ska känna sig trygga och betydelsefulla i de sociala sammanhang de vistas i. Vi ska motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vi ska också möta intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling

Det här är Resarö skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen är skriven för all personal på skolan, för elever och vårdnadshavare. Den beskriver vårt arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt åtgärder för att förebygga alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Alla elever och all personal på Resarö skola ska tycka det är roligt att komma till skolan. Roligt för att skolan är en plats där man möts av höga förväntningar, där man uppmuntras till att lära nytt och där man utmanas på sin nivå. Alla elever och all personal ska känna sig trygga, därför att de har vetskap om att vi gemensamt arbetar aktivt mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. När elever känner sig trygga i skolan påverkas även studieresultaten i positiv riktning.

Vi betonar våra ledord; ansvar, ärlighet och respekt som en förutsättning för en god skola.

Alla ska känna att de blir accepterade precis som de är och känna genuin stolthet för Resarö skola.

Till vår skola är alla välkomna!

Christina Persson

Rektor

Begrepp och definitioner

För att kunna diskutera arbetet mot diskriminering är det viktigt att ha ett gemensamt språk, att orden betyder samma sak för alla. Här definierar vi några av de viktiga begrepp som förekommer i planen mot diskriminering och kränkande behandling:

Diskriminering

Är när en vuxen i skolan (barn/elever kan inte diskriminera varandra i lagens mening) missgynnar en elev eller vuxen direkt eller indirekt, av följande skäl

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck (ex. transpersoner)
- etnisk tillhörighet (någon som tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ex. hudfärg)
- religion eller trosuppfattning
- sexuell läggning (homo-, bi- eller heterosexuallitet)
- funktionsnedsättning (kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt)
- ålder

Direkt diskriminering är när det har koppling till de sju punkterna ovan.

Indirekt diskriminering kan vara att alla behandlas lika och att man därigenom kränker någon enligt de sju punkterna (serverar likadan mat till alla trots att någon på grund av sin religion inte äter denna mat). Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsbakgrund. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas en kränkning av barns, elevers eller vuxnas värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila.

- Fysiska (ex. slag, knuffar, sparkar, att bli spottad på, sabotage av personlig egendom)
- Verbala (ex. hot, svordomar, öknamn, elaka kommentarer, förtal)
- Psykosociala (ex. utfrysning, menande blickar, alla går när man kommer, ryktesspridning)
- Texter och bilder (ex. sms, mms, fotografier, klotter, brev, lappar, Facebook, Twitter och andra sociala medier)

Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningar kan bland annat ta sig uttryck som främlingsfientlighet, mobbning, sexuella trakasserier, rasism och homofobi.

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan, elev eller vuxen, skada eller obehag.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det är även trakasserier när en elev kränks på grund av en vårdnadshavares sexuella läggning, funktionshinder etc.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att åtgärder inte vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet

Rädsla för, stark motvilja mot grupper som definieras genom kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristiska.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en stark negativ syn på homo- och bisexualitet och homo- och bisexuella personer.

Repressalier

Barn, elever eller vuxna får inte utsättas för repressalier (vedergällning, hämnd) på grund av att man har anmält eller påtalat att någon i verksamheten handlat i strid med de lagar och styrande dokument som här nämns eller att man medverkat i en utredning enligt dessa.

Det är den berörda personens individuella upplevelse som är utgångspunkt och den måste alltid tas på allvar.

Lagar och styrande dokument

Skollagen (2010:800)

Skollagens kapitel 6 talar om kränkande behandling. Det finns bestämmelser om förbud mot och skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567)

1 §

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Den som bevakar att denna lag efterlevs är diskrimineringsombudsmannen (D.O)

Läroplanen

I Lgr 11 står "Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla."

Ansvarsområden

All personal och alla elever på Resarö skola har ett gemensamt ansvar att göra vad man kan för att öka trivseln och tryggheten på skolan.

Det är rektors ansvar att:

- all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjuden på skolan.
- information om planen mot diskriminering och kränkande behandling genomförs i alla klasser i samband med den årligt återkommande Trygghetsveckan.
- fortlöpande kompetensutveckling inom området kommer all personal tillgodo, kring gällande lagar osv.
- en trygghetskartläggning av skolans problemområden görs minst en gång per år. Det kan också genomföras oftare vid behov.
- ta upp "Planen mot diskriminering och kränkande behandling" på skolsamrådet, så att vårdnadshavare blir förtrogna med innehållet och kan diskutera detta.
- "Planen mot diskriminering och kränkande behandling" utvärderas och uppdateras varje år.
- skolans Trygghetsgrupp träffas 1 gång/vecka för att arbeta förebyggande samt för att utreda när situationer som beskrivs i planen uppstår. Arbetet dokumenteras.
- om skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas för att stoppa detta. Information ges till berörda vårdnadshavare samt huvudman.
- utse personal som ansvarar för elevråd.
- upprätta rastvärdsschema.
- vid behov kontakta andra myndigheter.

Det är all skolpersonals ansvar att:

- följa skolans "Plan mot diskriminering och kränkande behandling".
- möta intolerans med kunskap och öppen diskussion.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning samt kritiskt granska de läromedel som används.
- ha nolltolerans mot alla sorters kränkningar. Alla vuxna markerar och stöder eleverna i att bryta dåliga beteenden.
- ha protokollförda klassråd.
- ha protokollförda elevråd.
- sätta upp ordningsregler för skolan, vilka uppdateras med hjälp av elevrådet i början av varje läsår.

- ta upp, förklara och diskutera innehållet i "Planen mot diskriminering och kränkande behandling" med eleverna i början av varje termin och sedan återkommande under året.
- vara rastvärd enligt rastvärdsschemat.
- bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt.

Det är elevers ansvar att:

- sätta sig in i "Planen mot diskriminering och kränkande behandling" och diskutera ordningsregler.
- berätta för någon vuxen på skolan om man upptäcker kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.
- bemöta andra elever, lärare och övrig personal respektfullt.
- bidra till ett tryggt och öppet arbetsklimat.

Vi förväntar oss att vårdnadshavare:

- diskuterar planens innehåll med sina barn.
- stödjer sina barn i att visa tolerans mot sina medmänniskor.
- informerar skolan om man får vetskap om att egna eller andras barn råkar illa ut eller gjort någon annan illa på skolan.

Framtagande av "Plan mot diskriminering och kränkande behandling"

- Planen mot diskriminering och kränkande behandling, utvärderas varje år under höstterminen genom
  - en enkät till alla elever på skolan 1 ggr/läsår
  - en enkät till all personal 1 ggr/läsår
  - Analys av föregående års trygghetsärenden
- Skolledningen ansvarar för att sammanställa åsikterna från enkäterna och presenterar resultatet för elevråd, personalens arbetslag och skolsamråd. Dessa grupper kan då diskutera situationen på skolan och föreslå konkreta åtgärder som man anser behöver genomföras under kommande år.
- Skolledningen samlar in gruppernas synpunkter och uppdaterar planen, samt trygghetsgruppens analys av senaste årets trygghetsärenden.
- Skolledningen ansvarar för att den slutgiltiga versionen av planen presenteras i samband med vårterminens början. Planen kommuniceras genom att:
  - Trygghetsgruppen presenterar sig vid läsårsstart.
  - Skolpersonal förklarar och diskuterar innehållet i trygghetsplanen med sin elevgrupp.
  - Planen finns tillgänglig på skolans hemsida.
  - Planen finns fysiskt i alla klassrum samt på fritids.
  - Vårdnadshavare informeras om trygghetsplanen vid varje läsårsstart.
- Årets plan mot diskriminering och kränkande behandling är färdig och börjar gälla från och med vårterminens början.

Främjande insatser och förebyggande åtgärder

Främjande insatser

Det främjande arbetet handlar om att stärka det positiva klimatet i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem. Det behövs kunskap för att lära sig förstå och se behovet av att främja och på vilket sätt man kan göra detta. Det kan exempelvis vara; fortbildning om hur funktionsnedsättningar påverkar barns situation i skolan och kunskap om hur samhället och skolan förmedlar normer kring sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion.

- Främja likabehandling av flickor och pojkar:
  - handlar bland annat om att ge flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten.
  - skapa förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller.
- Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning:
  - för att främja elevers lika rättigheter kan man belysa rasismens idéhistoria och vilka effekter den haft på det svenska samhället. Det gäller inte minst i behandlingen av de nationella minoriteterna i Sverige, både historiskt och i nutid.
- Funktionsnedsättning:
  - genom att göra skolmiljön och undervisningen tillgänglig för elever med olika funktionshinder visar skolan att alla barn är lika mycket värda. Ingen ska behöva känna sig utanför för att hon eller han inte kan delta i samma aktiviteter som övriga elever.

Förebyggande åtgärder

- All personal och alla elever ska vara väl insatta i "Planen mot diskriminering och kränkande behandling".
- Fungerande rastvärdssystem ska finnas under elevrasterna.
- Extra tillsyn på platser som barn och elever anser vara otrygga.
- Genomföra heltäckande undersökningar om trygghet minst en gång per läsår.
- Skolgårdsgränser ska vara tydliga.
- Trygghetsgruppen ska träffas regelbundet för genomgång och planering av fortsatt förebyggande arbete.
- Elever och personal förväntas känna till skolans ordningsregler. Ingen, varken elever eller personal, ska kunna hävda att de betett sig illa för att de inte visste hur de förväntades agera.
- Elevrådet träffas regelbundet och påverkar skolans utveckling med stöd av vuxna på skolan. Elever bryr sig mer om sin skola om de kan påverka sin omgivning och är mindre benägna att bete sig illa mot varandra.

- Skolkurator, skolpsykolog och skolsköterska har hög närvaro för att utifrån sin profession arbeta förebyggande.
- Skolan bidrar till att eleverna lär känna varandra över ålders- och klassgränserna.
- Elevgemensamma traditioner som Lucia, avslutningar, temadagar och utflykter. Utveckla nya positiva traditioner att samlas kring.

Åtgärdsplan

Hur vi på Resarö skola hanterar ett ärende gällande diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Steg 1

1. Berörd lärare/fritidspersonal får information om händelse
2. Lärare/fritidspersonal pratar med berörd elev/elever
3. Lärare/fritidspersonal tar telefonkontakt och/eller möte med vårdnadshavare omgående
4. Hela händelsen dokumenteras. Ansvarig för dokumentationen är lärare/fritidspersonal. Dokumentationen lämnas till ansvarig för Trygghetsgruppen.
5. Då ansvarig för Trygghetsgruppen får dokumentationen, anmäler ansvarig till huvudman om ärendet är av sådan art.

Steg 2

1. Trygghetsgruppen kopplas in för samtal med de inblandade.
2. Trygghetsgruppen kontaktar vårdnadshavarna till de som är inblandade.
3. Uppföljningssamtal med alla inblandade, samt ny kontakt med vårdnadshavare.
4. Samtalen dokumenteras enligt överenskommen dokumentationsstruktur och dokumenten lämnas till skolledningen.

Skolledningen anmäler till huvudmannen.

Steg 3

1. Skolledningen kallar berörd vårdnadshavare till skolan för diskussion om hur man ska gå vidare.
2. Skolledningen ansvarar för att mötet dokumenteras och dokumentationen.
3. Skolledning ansvarar för uppföljning.

Mål och åtgärder

Elev- och personalenkäter har genomförts och sammanställts. Resultat har använts som diskussionsunderlag vid elevråd, på personalmöte samt i skolsamråd. Målen och åtgärder följs upp och utvärderas med elever och personal under året. Skolan har under 2018 startat upp fadderverksamhet vilket vi under 2019 kommer att fortsätta utveckla. Vi har under flera år arbetat med att synliggöra och trygga otrygga platser och kommer framöver att fortsätta det arbetet, då olika elever ser olika saker. Under 2018 genomförde vi vid några tillfällen planerade rastlekar vilket eleverna uppskattade och ville ha mer av, vilket gör att vi vill utveckla det ytterligare med eleverna. Vi har arbetat med elevdelaktighet i klassrummet, under 2019 vill vi utveckla det med att lyfta den upplevda elevdelaktigheten under klassråden.

Mål 2019

- Vi ska fortsätta arbetet med elevdelaktighet där elevernas upplevda delaktighet ökar.
- Vi ska arbeta för att genomföra fler styrda aktiviteter under raster där elever leker och lär känna andra elever.
- Vi ska arbeta för att antalet otrygga platser på skolan minskar.
- Vi ska utöka arbetet med fadderverksamheten.

Åtgärder 2019

- A. Läraren ställer öppna frågor så att elevernas funderingar och tankar kommer fram. Läraren tänker på fördelningen av samtalstid mellan flickor och pojkar. Läraren organiserar klassrumsdiskussioner på olika sätt ex helklass, smågruppsamtal samt två och två. Läraren tydliggör för eleverna på vilket sätt de är delaktiga. Klassråd genomförs där elevs delaktighet lyfts.
- B. Alla vuxna på skolan uppmanar eleverna att bjuda in varandra till lek. På fritids får eleverna möjlighet att öva detta under ledning av personalen. Klasslärarna organiserar enklare rastaktiviteter med gruppen. Under klassråden föreslår eleverna gemensamma aktiviteter som kan göras med alla elever under gemensamma raster. Dessa planeras och övas av klassen tillsammans med lärare för att eleverna ska kunna genomföra dem.
- C. Utvecklingsledarna ser över schema så rastvärdar finns på rätt plats vid rätt tidpunkt.
- D. Faddergruppen fortsätter att träffas. Elevs tankar tas med i planering inför fadderträffarna för att öka elevdelaktigheten. Mer åldersövergripande

samarbete. Alla vuxna ser alla elever och känner ett ansvar och ser till att alla skolans elever känner sig trygga.

Viktig information till vårdnadshavare om kränkande behandling och mobbning

Så här kan ni som vårdnadshavare agera: Ni talar om för ert barn att ni ser allvarligt på kränkande behandling och mobbning och att ni inte accepterar ett sådant beteende.

Skolans övertygelse och erfarenhet är att när hem och skola tillsammans tar avstånd från kränkande behandling känner sig barnet tryggt och vet vad som gäller.

Ni vårdnadshavare känner ert barn bäst och kan vara lyhörda på alla signaler om hur barnet trivs i skolan och tillsammans med kamrater. Vi ber er också vara lyhörda för hur ert barn och kamraterna pratar om andra barn. Om ni som vårdnadshavare misstänker att något inte står rätt till i barnens relationer till varandra eller till vuxna bör ni snarast kontakta barnets lärare. Det är kanske just er information som kan stoppa ett negativt beteende.

Är du orolig för att ditt barn blir kränkt eller mobbat? Följande tecken kan tyda på att ditt barn blir kränkt: Ovilja att gå till skolan, ont i magen, huvudvärk, ovilja att berätta hur det är i skolan, har inga kamrater, kommer hem med smutsiga och sönderrivna kläder, har blåmärken, verkar nedstämd och ledsen. Dessa tecken kan även bero på andra saker, men de motiverar att du tar kontakt med oss för att få hjälp.

Är du orolig för att ditt barn kränker eller mobbar andra? Det är svårt att ta till sig att det egna barnet kränker eller mobbar andra barn eller vuxna. Det kan finnas många orsaker till att barn kränker eller mobbar andra, men oavsett orsaken måste du göra något åt detta. Det är viktigt både för den som är utsatt och för ditt eget barn. Gör helt klart för barnet att du inte accepterar kränkningar eller mobbning och att du ser mycket allvarligt på ett sådant beteende. Ta kontakt med oss i skolan för att få hjälp.

Resarö skolas regler

För att alla ska trivas på skolan utifrån våra värdegrundsord, ansvar, ärlighet och respekt så:

Rör vi oss lugnt inomhus
Tar vi av oss ytterkläder inomhus
Håller vi reda på våra saker och är rädda om dem
Kommer vi i tid till lektionerna
Visar vi respekt och är snälla mot varandra
Har vi ett trevligt sätt och språk
Är vi ärliga
Har vi våra mobiltelefoner avstängda under skoldagen
(Ev. tillåtelse kan ges av ansvarig pedagog)

För att vi ska skydda oss så:

Klättrar vi inte i träd
Har vi alltid hjälm när vi åker i backarna
Kastar vi inte snöbollar
Håller vi oss inom skolans område
(Ev. tillåtelse kan ges av ansvarig pedagog)

Referenser

Lust att lära, utbildningsplan för Barn, Utbildning och kultur i Vaxholm 2009

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (2011)
Stockholm: Edita

SFS 2008:567, *Diskrimineringslagen* (2008)

Skollagen (2010:800), (2010), Norstedts Juridik AB